

*М.В. Ігнатенко,
Дніпропетровський національний університет*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ РУХУ КАПІТАЛІВ

Конкуренція в банківській сфері – об’єктивне явище еволюції світової фінансово-кредитної системи, зумовлене зростанням потреб суспільства в капіталізації вільних грошових коштів. Банківські послуги не мають конкурентоспроможних та небанківських за своєю суттю замінників, що підвищує привабливість банківської сфери для підприємництва і є чинником живлення в ній конкурентних відносин.

Проблема оцінки і забезпечення конкурентоспроможності банківської системи може бути вирішена лише за умови обґрунтованого визначення меж конкурентного ринку і з’ясування кількості та складу діючих на ньому контрагентів. Ключовою складовою забезпечення конкурентоспроможності економіки та банківської системи зокрема має бути державне визначення довгострокової стратегії розвитку відповідного сектора економіки, створення сприятливого конкурентного середовища, забезпечення рівних прав для всіх суб’єктів ринку, контроль за дотриманням антимонопольного законодавства.

Одним із факторів підвищення конкурентоспроможності національної банківської системи в умовах інтеграційних процесів є підвищення прозорості інформації про діяльність банків та полегшення доступу до неї, що є одним із завдань НБУ.

Питання присутності іноземного капіталу в банківській системі та збереження національної банківської системи необхідно розглядати в контексті економічної стратегії розвитку держави. Необхідними є розробка чіткої стратегії послідовного введення іноземних банків та їх капіталів на український ринок та визначення бажаної частки їх присутності; узгодження національного законодавства з нормами СОТ і забезпечення чіткої регламентації і достатнього контролю за діяльністю філій іноземних банків; подальша адаптація банківського законодавства України до законодавства Європейського Союзу; виконання вимог FATF та Базельського комітету з банківського нагляду щодо ідентифікації клієнтів та запобігання використанню банків для здійснення недобросовісної фінансової практики; врахування форм інтеграції: присутність іноземного капіталу в банківській системі України; присутність українських банків на території інших держав завдяки створенню філій, дочірніх банків та представництв.

Важливим фактором розвитку банківської справи є удосконалення підходів кредитних організацій до побудови систем корпоративного управління і внутрішнього контролю, передусім – системи управління банківськими ризиками, зокрема в частині операцій із пов'язаними особами, а також групою технологічних ризиків та ризиків безпеки. Банківські установи, котрі мають розгалужену мережу філій, підвищену увагу повинні приділяти питанням управління ризиками, які пов'язані з діяльністю філій.

Одним із напрямів вирівнювання конкурентоспроможності іноземних та вітчизняних банків є підтримка позицій вітчизняних державних банків. Це доцільно з тієї точки зору, що саме державні банки мають ті ж переваги, що й іноземні. Наприклад, у частині формування власних пасивів.

Із метою підвищення конкурентоспроможності українських банків у світлі інтеграції до Євросоюзу та вступу до СОТ доцільно скласти програму структуризації та консолідації банківської системи, підвищення рівня капіталізації банків. Для визначення адекватності капіталу банківської системи необхідно розробити методику оцінки ризиків діяльності банку з урахуванням принципів Базеля-2.

Для ефективного проведення змін щодо підвищення конкурентоспроможності банківського сектора необхідне поєднання сприятливих зовнішніх і внутрішніх умов, які б разом створили певне позитивне середовище для функціонування і успішної діяльності банків України.

Ігнатенко, М.В. Шляхи підвищення конкурентоспроможності банків України в умовах лібералізації руху капіталів [Текст] / М.В. Ігнатенко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 травня 2008 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – Т. 2. – С. 23-24.